

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

In Passionem D.N. Iesv Christi Homeliae quinquaginta sex, Theoremata
viginti octo, totidemque sermones. In Monotesseron Praeterea Eivsdem
Passionis Dominicae, iuxta Euangelistarum & historiae fidem, Elucidatio.
Conciones ad Haec Paraeneticae in praecipuis anni & Sanctorum
festiuitatibus habitae

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXVIII

Quomodo sanctus Ioannes fuerit magnus & quod eius vita singularis
omnium hæreticorum cauillos eludat. Sermo II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47113](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47113)

necessitate paulatim in virtutem commutata, anachoreticæ conuersationis præclarissimi duces euasere. Compertissimum quippe est solitarium quantum sedulius, quanto diutius, tanto libentius eriam, tantoq; suauius cellam inhabitare. Contra verò, quo cellam quis exire infueuerit crebrius, eo vehementius indies horrebit. Non est tædij remedium, sed fomentum, exire cellam, aut alios sibi aduocare. Bonus cellita (ne solitudinis aut silentij ferat dispensationem sustinet, ad tabulam seu dicam consignat, donec communis colloqui dies aduenerit: qua signata, simul omnia exequatur. At verò cui cella carcer est, nulla deerit hora qua non habeat occasionem alios quasi ex necessitate conueniendi. Inquietis namque & immortificatis omnia desideria sua videntur necessitates. Hæc dico tum mihi tum omnibus: maximè quidem iuuenibus, quæ forsitan etsi non libentius, tamen vtilius quam alia phalerata audiuntur. Si quidem bonæ menti (qualem vos omnes habere arbitror) quàmquam non semper exhortatio aut correptio sit suavis, facit tamen, vt post se relinquat non nihil quod commodo fit, aut non penitus inane. Quod nobis vtinam contingat, præstante Domino nostro Christo Iesu qui vituit & regnat Deus per infinita secula, Amen.

Cellita bonus quanto studio solitudinem colat & silentium.

IN EADEM SOLENNITATE.

Quomodo sanctus Ioannes fuerit magnus, & quod eius vita singularis omnium hæreticorum cauillos eludat.

Sermo II.

ERit enim magnus coram Domino, vinum & syceram non bibit. Luce I. Non latet fratres charissimi, de Ioanne præcurfore Domini (dum olim concipiendus nunciaretur) ab angelo hæc verba prædicta. Quem deinde natu maiorem Dominus ipse fons & collator sanctitatis, præcunctis sanctis laudauit: Inter natos, inquit, mulierum non surrexit maior Ioanne Baptista. Itaque Ioannes magnus. Et ne omnis magnitudo ceu laudabilis ambiatur, additum est, *coram Domino*. Ea namque magnitudo quæ in oculis proprijs, siue hominum sola opinione aliquid mētitur aut simulat, vana est & prorsus nulla. Est ergo Ioannes magnus coram Domino. Magnus in ortu, hoc est, suo in mundum ingressu, magnus in vitæ progressu, magnus in egressu. *Primo* dixi magnus in suo ortu. Nunquid vilis aut inglorius fuit Ioannis ortus, qui & loco & tempore sacro, ab angelo nunciatur? Nunquid non sanctorum parentum & prophetarum est filius? Nonne Ioannes hic magnus, qui ante est laudatus, quam conceptus? ante sanctificatus, quam natus? Spiritu sancto repletus in utero matris, & domini propheta vnctus? Quid, quod à Christo & eius matre est visitatus? Quid quod Domini sui matrem, imò & Dominum suum virginis claustris (vt ita dicam) circumseptum, necdum genitus agnouit, exultas adorauit, & cum voce necdum poterat, quibus valebat motibus prophetauit? Quid demique quod tanta fuit spiritus plenitudine delibutus, vt gratia exundans, matrem quoque ipsius impletet, ac prophetissam constitueret? Adde nunc quod natiuitas eius vim intulit naturæ, partibus abstulit opprobrium,

Matt. II.

Ioannes vt fuerit in suo ortu magnus. Luc. I.

Ibidem.

Ioannes vt fuerit in vita progressu magnus. Malac. 3. Ioan. 5. Luc. 3. Luc. 1. Matth. 11.

Mat. 3. Luc. 1. Matth. 11. Vita Ioannis vti hereticorum cauillos eludat.

Lutherani quam pi etatis opera calumniantur.

Luc. 1. Matth. 3. Matth. 11.

Ibidem.

brium, muto patri restituit eloquium, mundo attulit gaudium. His alij se
 magnus est in vitæ progressu. Siquidē magnus fuit officio, magnus vitæ me-
 rito, nec minor enituit exemplo. Officium Ioānis fuit Christo præire, Chri-
 sto viam præparare, Christi esse lucernam, Christum prædicare, Christum
 monstrare, Christum baptizare, indoctam plebem ad se vocare, & erudicam
 ad Christum mittere. Eam ob rem vocatus est angelus, lucerna sponsi amici,
 Ecclesiæ paranymphus, vox Verbi, præcurfor Domini, propheta, & plus quā
 propheta. Porrò quantus merito vitæ, quamque fuerit exemplo singulari,
 simul ostenditur, qui præ cæteris sanctis licet innocens, pœnitentiæ vitam
 duxit maximè austeram. Quis enim sanctorum alius adeo Spiritu sancto plo-
 nus, eremum puer adiit? Quis innocens pœnitentiā tam graui se castigauit?
 Habitatio eius erat desertum, cubile antrum, lectus nuda humus, cibus mel
 syluestre atque locusta. Potus non vinum neque sycera, sed frigida aqua, ve-
 stis hispidum cilicium de pilis camelorum. Hæc omnia scripturæ testimonio
 nobis sunt manifestata. Propter hæc à Christo laudatur, & populis imitan-
 dus proponitur. Cæterum, obseruandum hic fratres charissimi, quid in vita
 hæc eremitica Ioannis legatur, quod in nobis non rideant calumnianturque
 Lutherani. Nunquid & illum ridebunt? Sed Christus laudauit. Abstiniuit Io-
 annes à cibis quibusdam, in lege tamen non prohibitis. Nunquid fuit super-
 stitiosus? Num ideo abstiniuit, quod ignoraret omnem creaturam Dei boni,
 & hanc percipi posse cum gratiarum actione? Cur eremum solus incoluit?
 Nunquid vt spretis cæteris hominibus se ipsum commédaret? Singulare ha-
 buit vestimenti genus à cæteris discretum, & mundi huius amicis intulum.
 Nunquid propterea hypocrita fuit? Permansit virgo. Nunquid propterea
 nuptias illicitas putauit, aut periculum ei erit (quod Lutherus autumat in-
 iustus) quia sine vxore fuit? Hoc namque modo omnia continentie ac pietatis
 opera, quæ post præceptorum obseruantiam libertate quadam atque exuber-
 rantiā spiritus supererogamus, Hæretici in nobis calumniantur, quasi homi-
 num inuenta, quæ Christus non præceperit, quæ tamen nequaquam (licet i-
 lia eis rumpantur) audent in Baptistam Salvatoris improbare. Velint nolint
 legunt Ioannem magnum coram Domino, & quod vinum & syceram non
 biberit, legunt locustis & melle syluestri pastum, legunt à Christo laudatum, &
 spretis mollioribus, duro hispidoque (licet admodum singulari) fit vesti-
 menti genere vsus. Eant nunc igitur & rideant pœnitentiā præcurforis, id-
 que tanto magis, quanto peccata propria propter quæ se affligeret, non ha-
 buerit. Dicant magistrum (quomodo discipulis eius, id est, nobis monachis
 impie insultant) magistrum, inquam, Ioannem, eremiticam vitam antesigna-
 num idololatram, dicant propria sua ipsum opera adorasse, quibus voluerit
 mercari cœlum, atque ideo Christi redemptionē negasse. Dicat ipsum Chri-
 sti merita in se suis nisibus atque bonorum operum studijs euacuisse. Deinde
 dicant se Ioanne, quo nemo inter natos mulierum surrexit maior, sanctitate
 non inferiores. Dicant in gloria eidem pares futuros sese, qui facinoribus at-
 que flagitijs obruti, in omni spurcitiā vsque in extremum vitæ diem conse-
 nescunt. quādoquidem nulla apud eos est meritorum, ideo nulla etiam præ-
 miorum differentia. Inde hac ratione nihil plus putandum est contulisse
 Ioan.

Ioanni, quod abstinentiæ, solitudini, iugi orationi, cæterisque pœnitentiæ operibus, ac vastæ eremi molestiis, sese affligerit, atque si (vt minus honesta taceam) calicibus interim epotandis omnem noctem expēdisset, inde quod vino sepultus in medium diem dormiisset. Verùm hæc sint impia absurdaque hæreticorum dogmata, fundata super lata via quæ ducit ad infernum, nos ad arctam illam viam quæ ducit ad vitam, inuitat & Ioannis exemplum, & Christi Ioannem laudantis testimonium. *Tertio*, Ioannem dixi magnum in vitæ huius mortalis egressu. Siquidem omnium penè sanctorum coronas, & quicquid cæteris sanctis singulatum insigne est, vnus ipse simul obtinuit. Quid enim in cæteris sanctis coronatur, quod defuit Ioanni? Patriarcharum gloriam, lauream prophetarum, martyrum coronam, cōfessorum palmam, aureolam doctorum, virginitatis insigne, & quicquid aliud est quod in aliquo sanctorum emicat, in beatum Ioanem Christus vberius cumulauit. Magnus fuit in egressu, hoc est, illo genere mortis, quo spiritum reddidit, ad requiem eundo. Mortuus est Ioannes vilissima pariter ac gloriosissima morte. Hic prudentiam mundi quæ stultitia est apud Deum, iudicem nolo. In oculis hominum mors Ioannis fuit ignominiosa valde: quippe quæ in gratiam adulteræ illata est. Siquidem in præmium saltatrici puellæ tanti viri caput truncatum est. Ob incestum adulteræ statuendum vita tam viliter adæpta est. At in conspectu Domini tanti viri mors, quam sancta, quam gloriosa est? Neque enim quo criminis aliquid expiaret, neque vt naturæ debitum solueret, sed quia iustitiam & veritatem predicabat, iniquitatem arguebat, vir sanctus interemptus est. Quam similis est hic miles regi suo? quandoquidem tam viliter morti addictus est vterque. Occisus est Ioannes rogatu ignominiosæ meretriculæ. Crucifixus est Christus hypocritarum, scribarum & pharisæorum importunitate. Vile nimis atque teterrimum vtrunque genus hominum, qui vel Christo, vel eius præcuratori machinati sunt mortem. Quid vilius muliere adultera, quid detestabilius vno hypocrita, quorum vterque dum aliud est & aliud vult haberi, vterque dum est prauus, & pro iusto se gestit coli, bis est iniquus? Eiusmodi mortem Christo & Ioanni procurarunt. Christum hypocritæ, Ioannem adultera necauit. Ecce hæc fuit gratia Christi ad amicum suum Ioannem, sibi ipsum assimilare. Hæc gratia, hoc donum Dei Ioanni collatum, pro Christi amore ignominiosa morte perdi. Hæc mu-
 2. Reg. 16.

nera præstantioribus amicis suis largiri solet Deus, quippe cui nihil adeò familiare, quam chariores fidelioresque suos, quos in mundo habet amicos, pœnis, ignominijs, iniurijs quæ afficere. Cui hæc non dedit, propter infirmitatem eius non dedit, quod portare nondum potens fuit grauiora, qui minima patienter non potest. Veruntamen quisquis in se desiderium hoc sentit, vt cupiat se nesciri, contemni aut præmi, gratiam Dei agnoscat, felicior, si quod desiderat, id ipsum hilariter ferat. Curet tamen vt desiderium hoc patiendi in humilitate subsistat, potius ad prouidentiam diuini beneplaciti in hoc negotio se resignando, quam aliquid temere petendo. Curet vt memoria propriæ infirmitatis ab oculis nunquam pereat, ne viribus suis aliquid confidat, sed gratiæ & bonitati diuinæ se committat, confidens & orans, vt si vna manu à Deo feriat aut humilietur, altera clementer foueatur ac sustentetur, vt calamitas sibi eueniat non perdens, sed erudiens, non exterminans, sed

Ioannes vt fuerit magnus in vitæ egressu.

Mors Ioannis vt vilissima simul ac gloriosissima fuerit.

Matt. 14.
 Marc. 6.
 Luc. 23.

- Psal. 33. sed ad perfectiora excitans. *Multa*, inquit, sunt *tribulationes iustorum*. At *multa* item sunt peccatorum. Vtrobique igitur praesens vita calamitosa. Verum nobis interea vel peccatoribus, id est, poenitentibus: vel iustis (quorum tamen si qua est iustitia, panno menstruatæ comparatur) hæc oritur consolatio quod precipuis Dei amicis & electissimis quibusque sanctis (quod dixi) persecutiones, calamitates & mors plerunque, cæteraque in oculis carnis ignominiosa, in conspectu vero Domini præciosa, euenere. Quæ pijs quædam consolationis adferre debeant, quantumve formidinis mundi amicis, beatus Gregorius super Iob indicat, dicens: Dum beati Iob vulnera cruciatuque confidero, repente mentis oculos ad Ioannem deduco, & non sine grandissima mentis admiratione perpendo, quod ille prophetæ spiritu intra matris uterum repletus, atque (ut ita dixerim) priusquam nasceretur renatus. Ille tamicus sponsi, ille quo inter natos mulierum nemo maior surrexit, ille tantus propheta & plus quam propheta, ab iniquis in carcerem miteitur, & pro puella saltu capite truncatur, & vir tantæ sanctitatis pro risu turpium moritur. Quando autem vel in cibo peccauit, qui locustas solummodo & mesyluestre edebat: Quid in qualitate sui regminis deliquit, qui camelorum pilis corpus operuit? Quid in conuersatione sua offendere potuit, qui de templo non recessit? Quid illum loquacitatis reatus polluit, qui disunctus ab hominibus fuit? Quando illum vel silentij culpa notauit, qui ad se venientes tantum vehementer increpauit, dicens: *Gemmina viperarum, quis vobis demonstretur singere à ventura ira?* Quid est ergo quod Iob Dei testimonio commendatur, & tamen plagis vsque ad sterquilinum sternitur? Quid est quod Ioannes Dei voce laudatur, & tamen pro temulentis verbis in saltationis præmium moritur? Quid est quod omnipotens Deus sic vehementer in hoc secitio despicit, quos sic sublimiter ante secula elegit, nisi hoc quod pietati fidelium patet, quoniam idcirco sic eos præmit in infimis, quos videt quando remunerat in summis: & foras vsque ad despecta deiecit, quos intus vsque ad incorruptibilia perducit? Hinc ergo vnusquisque colligat, quid illic sint passuri, quos reprobat, si hic sic cruciat, quos amat. Aut quomodo ferientur, qui in iudicio arguendi sunt, si sic eorum vita præmitur, qui ipso iudice teste laudantur. Hæc Gregorius. His omnibus liquet magnum fuisse Ioannem coram Deo. Nulli tamen dubium sit (quamlibet vel in vtero sanctus fuerit, quamuis in omni vita sua sanctitate perfectus, atque virtute fuerit consummatus) paruum & nihil in oculis proprijs fuisse, sed sanctitatem suam (cum alijs penè omnibus foret manifesta) seipsum latuisse. Hoc modo, fratres charissimi, desiderijs, votis, studijs, industrijs, laboribus atque conatibus quibuscumque possumus, operam nauare debemus, ad obtinendam charitatis cæterarumque virtutum perfectionem: nihilo secius etiam vigilare circa interna nostra, & discutere motus intentionesque circa exercitia spiritualia, ne non humili, ne superbo, ne præsumptuoso atque impuro quodam appetitu, hoc est, ne spirituali ambitione moueamur ad desiderandam seu quærendam sanctitatem. Habet enim perfectio, habet sanctitas omnis adiunctam sibi magnitudinem, gloriam atque præstantiam quandam, quam contingit impure desiderari. Habet spiritualis atque interna vita pulchritudinem & dulcedinem, vnde

Perfectio
quam
impura fiat.

generari possit latitia, aut extollentia inanis, in qua contemplatiuus potest
spiritualiter à Deo fornicari & seduci.

Eam ob rem vigilanter curandum est vnicuique ad spiritualis vitæ perfe-
ctionem tendenti, ne dum quarere se putet Deum, quærat seipsum, videlicet
operando aut fauendo sibi altitudinem, magnitudinem & gloriam, quæ co-
mitatur virtutes, & perfectioni aut sanctitati coniungitur: hoc est, prospiciat
prudenter, ne appetitum sanctitatis reflectat in seipsum, & solum propter
seipsum, quo desideret etiam aliquid esse, puta magnus, sanctus, aut illi vel il-
li sancto æqualis, quod periculosum est valdè, si ad magnitudinem tantam
aspirauerit, licet spiritualem, aut potius spiritualiter carnalem. Quia sancti-
tas aut perfectio non ob aliud debet desiderari, quam vt ex se honoretur, a-
metur, colaturq; Deus: hoc est, vt cupiat faueatq; ex se Deo honorem, cultum,
& si ita dici debet, delectationem & gaudium exhiberi, non se magnum fieri.

Porro, si inordinatus fuerit appetitus sanctitatis, quid mirum si ex vitioso
principio, mali quoque sequantur effectus? vt sunt indiscretio, qua naturæ
infirmitas non attenditur. Temeritas qua vilitas propria non cogitatur.
Præsumptio qua singulare nouum aut innecessarium aliquid, quod peten-
dum non est, aut alio modo iam donatum est à Deo, speratur. Percinacia qua
viris expertis ac à periculo præmonentibus, tanquam spiritus expertibus,
aut à spirituali profectu retrahentibus non creditur. Spiritualis gula, qua
sentimentis spiritualibus atque sensibili deuotioni impurè nimium insisti-
tur, & propter ipsam obedientia negligitur, charitas fraterna relinquitur,
hoc est, charitatis & obedientiæ opera dimittuntur, virtutes & veræ sanctita-
tis instrumenta deseruntur, atque voluptas illa spiritualis per abusum in Dei
contemptum vertitur, dum dona eius donorum ipsi largitori præferuntur.
Sequuntur enim superbia atque superbius complacentia, dum quis profectum
proprium considerat, ac inde sibi placendo, atque se magni faciendo gaudet,
& in hac sui complacentia requiescendo semetipsum delectat, aestimans se iam
peculiariter à Deo trahi, singularia in se Deum operari, & propterea leges
atque vias communes se supergredi, quare institutis Ecclesiæ aut superiorum
non debeat subijci, quasi nolit ipsum vlli Deum præterquam sibi obligari,
sed Deus ipsemet ductor & consolator eius velit esse. vnde (quemadmodum
cæteris quibusdam sanctis donatum est) possit etiam insuetæ aut impossibili
naturæ ferre, nec in his quippe cum nihil, vt ipse arbitratur, nisi Deum quæ-
rat) timendum aut periculi subesse. Hinc alia pericula complura superbiam
sequuntur, errores, hæreses, aut superbius destructio, obstinatio, despera-
tio, ad carnalia reuolutio, & tandem omnis boni desertio. A quibus omnibus
periculis prorsus tuta ac libera est vera humilitas, quæ monitis atque confi-
sionibus proprijs, timens Deum of-
fendere, gratiamq; eius amittere, si superioribus credere renuat, aut eorum
directioni non acquiescat. Hanc humilitatem nobis infundat Do-
minus noster Iesus Christus, idem sublimis & humilis, cum
Patre & Spiritu S. in secula benedictus,
Amen.

Sanctitatis
inordinatus
appetitus
quæ germi-
net vitia.
Temeritas
quid.
Præsumptio
quid.
Percinacia
quæ.
Gula spiri-
tualis quæ
sit.
Superbia &
sui compla-
centia quid
sit.

Hæreses vn-
de oriatur.
Humilitas
a periculis
tuta & libe-
ra.